Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
Ч Е Т И Р И Д Е С Е Т И В Т О Р О Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за доброволчеството

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. (1) Този закон урежда обществените отношения, свързани с организирано извършване на доброволческа дейност на територията на Република България.

(2) Доброволческата дейност се извършва организирано, когато дейността на доброволеца се координира, организира и наблюдава от доброволческа организация или формирование и не се извършва спонтанно или инцидентно от доброволеца.

(3) Организираната доброволческа дейност се извършва при спазване на правилата на този закон, доколкото друго не е предвидено в особен закон, с оглед на спецификата на обществените отношения, свързани с извършване на доброволческата дейност.

Принципи на доброволческата дейност

Чл. 2. (1) Доброволческата дейност се извършва въз основа на принципите:

1. законност;

2. свободен избор;

3. равнопоставеност;

4. лична отговорност;

5. безвъзмездност.

(2) Данните на доброволеца са защитени съгласно условията на Закона за защита на личните данни.

Условия за осъществяване на доброволческата дейност

Чл. 3. (1) Доброволческата дейност се осъществява при условия, осигуряващи опазването на живота и здравето на доброволците.

(2) Извършването на доброволческа дейност, която попада в дейностите, забранени или ограничени за извършване от някои категории лица поради тежкото, вредно или опасно влияние върху здравето им, се подчинява на разпоредбите, предвидени в особен закон.

Взаимоотношения с държавата

Чл. 4. Държавата подпомага и насърчава доброволческите дейности чрез финансови, икономически и други облекчения и стимули, определени в съответните закони.

Доброволец

Чл. 5. (1) Доброволец може да бъде всяко лице, което извършва доброволческа дейност.

(2) Непълнолетно лице може да извършва доброволческа дейност само с писмено информирано съгласие на негов законен представител. Непълнолетно лице – доброволец, извършва доброволческите дейности само под ръководството на квалифициран пълнолетен ръководител.

(3) Всяко лице може да придобие качеството доброволец независимо от трудовото или служебното му правоотношение.

Доброволец – чужд гражданин

Чл. 6. (1) Граждани на Европейския съюз, на държави-страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или граждани на Конфедерация Швейцария могат свободно да извършват доброволчески дейности в Република България при условията на този закон и на Закона за влизането, пребиваването и напускането на Република България на граждани на Европейския съюз и членове на техните семейства. Извършването на дългосрочно доброволчество е основание за получаване на разрешение за продължително пребиваване по ред, предвиден в Закона за влизането, пребиваването и напускането на Република България на граждани на Европейския съюз и членове на техните семейства.

(2) Граждани на трети страни могат да извършват доброволчески дейности при условията на този закон и при спазване изискванията на Закона за чужденците в Република България за пребиваване на територията на

страната. Извършването на дългосрочно доброволчество е основание за получаване на разрешение за продължително пребиваване по ред, предвиден в Закона за чужденците в Република България.

Доброволчески организации и формирования

Чл. 7. (1) Доброволческата дейност се организира от органи на изпълнителната власт, международни организации, други организации на бюджетна издръжка, юридически лица и регистрирани вероизповедания. Дейността се осъществява в тяхна полза или в полза на физически лица.

(2) Органите на изпълнителната власт и организациите на бюджетна издръжка създават доброволчески формирования за осъществяване на доброволческа дейност с решение на ръководителя на съответното ведомство или организация.

(3) Министерство на Правосъдието създава и поддържа Единен национален регистър на доброволческите организации и формирования.

Глава втора
ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДОБРОВОЛЕЦА

Правен статут на доброволеца

Чл. 8. (1) Правата и задълженията на доброволеца се определят с този закон и с договор за извършване на доброволческа дейност.

(2) Недействителни са договорите за извършване на доброволческа дейност, с които се цели заобикаляне на действащото законодателство.

Права на доброволеца

Чл. 9. Доброволецът има право на:

1. достоверна, разбираема и своевременна информация за доброволческата дейност, включително за рисковете за живота и здравето му;

2. равни възможности и недискриминационно третиране при извършването на доброволческата дейност;

3. зачитане на достойнството и личните убеждения;

4. подходящо обучение и квалификация, свързани с извършването на доброволческа дейност;

5. осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, включително необходима екипировка във връзка с изпълнението на съответните дейности;

6. застраховка срещу злополука в предвидените от закона случаи;

7. възстановяване на разходите, направени във връзка с извършването на доброволческа дейност, включително при командироване на доброволеца извън населеното място на полагане на доброволния труд;

8. идентификационна карта, удостоверяваща статута на доброволец, която се издава за сметка на лицето или органа, ползващ се от доброволческата дейност.

Разходи на доброволеца

Чл. 10. На доброволеца се възстановяват само предварително уговорени във връзка с доброволческата дейност разходи, освен ако в този закон не е предвидено друго.

Обучение и квалификация

Чл. 11. (1) Всеки доброволец има право да получи подходящо обучение или професионална квалификация, свързани с извършването на доброволческата дейност, съгласно предвиденото в законодателството.

(2) За преминало обучение по време на извършването на доброволческата дейност и за извършените доброволчески дейности доброволческата организация или формирование издава удостоверение.

Застраховка

Чл. 12. (1) Доброволческите организации и ръководителите на доброволческите формирования застраховат за своя сметка доброволците срещу злополука при или по повод извършването на доброволческата дейност в опасни или във вредни за здравето условия.

(2) Доброволческите организации и ръководителите на доброволческите формирования уведомяват доброволеца за правото му да бъде застрахован срещу злополука при или по повод извършването на доброволческа дейност преди започване на доброволческите дейности.

(3) Доброволецът може да бъде застрахован и за вреди, причинени от него на трети лица по време на извършването на доброволческа дейност, както и за други рискове.

Задължения на доброволеца

Чл. 13. Доброволецът е длъжен:

1. да изпълнява добросъвестно възложените му задачи;

2. да работи в сътрудничество и разбирателство с останалите доброволци, като им съдейства и ги подпомага в съответствие с дадените му указания;

3. да бъде лоялен към доброволческата организация или формирование, като пази доброто им име, не злоупотребява с доверието им и не разпространява поверителни за тях сведения;

4. да участва в обучителни програми, когато това се изисква;

5. да опазва имуществото, с което е в досег във връзка с извършването на доброволческа дейност;

6. да не приема или търси от свое име или от името на други лица финансова изгода при извършването на доброволческа дейност;

7. да се легитимира с идентификационната си карта.

Отговорност за причинени вреди

Чл. 14. (1) Доброволецът отговаря за вредите, които виновно е причинил при или по повод извършването на доброволческата дейност, по реда на гражданското законодателство.

(2) Доброволческите организации и формирования отговарят за вредите, причинени от доброволеца на трети лица при или по повод извършването на доброволческите дейности, по реда на гражданското законодателство.

Глава трета
ВИДОВЕ ДОБРОВОЛЧЕСТВО

Краткосрочно доброволчество

Чл. 15. (1) Всяко лице, което извършва доброволческа дейност за по-малко от 30 дни в рамките на една календарна година, извършва краткосрочно доброволчество.

(2) При всяко краткосрочно доброволчество в регистъра по чл. 23 се вписват данни за страните, вида на дейностите и дните, в които са били извършвани.

Дългосрочно доброволчество

Чл. 16. Всяко лице, което извършва доброволческа дейност за повече от 30 дни в рамките на една календарна година, извършва дългосрочно доброволчество.

Договор за дългосрочно доброволчество

Чл. 17. За извършване на дългосрочно доброволчество се сключва писмен договор.

Сключване на договор за дългосрочно доброволчество

Чл. 18. (1) За сключване на договор за дългосрочно доброволчество се представят:

1. документ за придобито образование, специалност, квалификация или правоспособност, когато такива се изискват за извършване на някоя от дейностите, включени в извършването на доброволческа дейност;

2. документ за медицински преглед, ако дейността изисква такъв;

3. задължителна здравна застраховка – за доброволци, граждани на трети страни, както и в случаите, когато такава е предвидена в нормативен акт или е договорена;

4. свидетелство за съдимост, когато нормативен акт изисква удостоверяването на съдебно минало за извършване на някоя от дейностите, включени в извършването на доброволческа дейност. В случаите, когато доброволческата дейност се осъществява чрез работа с деца е задължително предоставяне на свидетелство за съдимост.

5. писмено информирано съгласие на законен представител на доброволеца в случаите, когато доброволческата дейност ще се извършва от непълнолетно лице;

6. документ за самоличност или за пребиваване в страната;

7. пътнически документ с неизтекъл срок на валидност – за граждани на трети страни.

(2) Доброволческите организации и формирования могат да изискват и предоставянето на други документи извън посочените в ал. 1, ако това е предвидено в нормативен акт или произтича от същността на доброволческата дейност.

Съдържание на договора за дългосрочно доброволчество

Чл. 19. Договорът за дългосрочно доброволчество съдържа:

1. данни за страните;

2. описание на дейността, която доброволецът извършва, и посочване на лицето, под чието пряко ръководство ще се извършва дейността;

3. разпоредби относно застраховането на доброволеца, ако такова е необходимо;

4. срок на договора;

5. номер, под който договорът се вписва в регистъра на доброволците;

6. обучението във връзка с извършването на доброволческа дейност, ако такова се предвижда;

7. уговорените допустими разходи на доброволците, които се възстановяват;

8. размера на средствата, с които ще разполага доброволец – гражданин на трета страна, включващи покриване на пътни, дневни и квартирни пари, необходими за пребиваването в срока на договора;

9. лични данни и контакти на лицето, определено да осъществява наблюдение на дейността на доброволеца, в случаите, в които такова се предвижда.

Изменение на договор за дългосрочно доброволчество

Чл. 20. (1) За всяко изменение на първоначално уговорените условия за извършване на доброволческа дейност се сключва допълнително споразумение между страните.

(2) Доброволецът се задължава да уведомява доброволческата организация или формирование в 7-дневен срок от настъпване на промени в първоначално уговорените условия и в данните, вписани в регистъра.

Прекратяване на договор за дългосрочно доброволчество

Чл. 21. Договор за дългосрочно доброволчество се прекратява писмено:

1. при прекратяване на доброволческата дейност;

2. при обективна невъзможност за изпълнение на договора по причини, доказани от всяка от страните;

3. по взаимно съгласие между страните;

4. при смърт.

Корпоративно доброволчество

Чл. 22. (1) Корпоративното доброволчество е доброволческа дейност, която се осъществява от работници или служители на местни и чуждестранни лица по собствен избор и съгласие и със съгласието на работодателите им в рамките на работното им време.

(2) За уреждане на дългосрочно корпоративно доброволчество се сключва договор между работодателите по ал. 1 и доброволчески организации.

Глава четвърта
РЕГИСТЪР НА ДОБРОВОЛЦИТЕ

Водене на регистър

Чл. 23. (1) Доброволческите организации и формирования водят регистър на доброволците, които извършват доброволческа дейност за тях.

(2) Вписване в регистъра се извършва след подаване на заявление от доброволеца, което съдържа:

1. данните на доброволеца;

2. видовете доброволчество (краткосрочно/дългосрочно), мястото на извършване на дейностите, началната дата и срока, за който ще се извършват;

3. номер и дата на договор за дългосрочно доброволчество.

(3) Редът за водене на регистъра на доброволческа организация или формирование се урежда с акт на ръководителя на съответната организация или формирование.

(4) Личните данни, които подлежат на вписване в регистъра, се събират само лично от лицето, за което се отнасят, или с неговото изрично съгласие.

Вписване

Чл. 24. Правото на лицата да осъществяват доброволческа дейност възниква от датата на вписване в регистъра по чл. 23, ал. 1.

Съдържание на идентификационната карта на доброволеца

Чл. 25. (1) На всеки доброволец, вписан в регистъра по чл. 23, ал. 1, се издава идентификационна карта с минимално необходимо съдържание, включващо:

1. трите имена и снимка на доброволеца;

2. период на извършване на доброволческата дейност в полза на съответната доброволческа организация или формирование;

3. наименование и ЕИК на доброволческата организация или формирование.

(2) Разходите за издаване на идентификационна карта са за сметка доброволческата организация или формирование.

(3) Идентификационна картата се издава заедно с вписването на доброволеца в регистъра по чл. 23, ал. 1.

Събиране и обработване на данни, свързани с доброволчеството

Чл. 26. (1) Доброволческите организации и формирования събират и обработват лични данни за целите на осъществяваната доброволческа дейност.

(2) Администратор на лични данни е ръководителят на доброволческа организация или формирование, който възлага обработката на лични данни на оправомощени от него длъжностни лица при условията и по реда на Закона за защита на личните данни.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Доброволческа дейност" е дейност извън трудовите и служебните правоотношения на доброволеца, която се извършва при условията на сключен договор за полагане на труд и/или предоставяне на услуги по собствен избор и без получаване на възнаграждение.

2. „Доброволческа организация" е юридическо лице с нестопанска цел, чийто предмет на дейност включва привличане, организиране и обучаване на доброволци, и което е приело съответни вътрешни правила за дейността си.

3. „Данни за страните" са:

а) за доброволеца – трите имена, ЕГН, постоянен и настоящ адрес;

б) за доброволческата организация или формирование – наименование, седалище и адрес на управление, единен идентификационен код (ЕИК).

§ 2. Този закон въвежда разпоредбите на Директива 2004/114/ЕО на Съвета относно условията за прием на граждани на трети страни с цел

образование, ученически обмен, безвъзмездно обучение или доброволческа дейност от 2004 г. (ОВ, L 375 от 23 декември 2004 г.).

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. В чл. 24в, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (обн., ДВ, бр. 153 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 70 от 1999 г., бр. 42 и 112 от 2001 г., бр. 45 и 54 от 2002 г., бр. 37 и 103 от 2003 г., бр. 37 и 70 от 2004 г., бр. 11, 63 и 88 от 2005 г., бр. 30 и 82 от 2006 г., бр. 11, 29, 52, 63 и 109 от 2007 г., бр. 13, 26, 28 и 69 от 2008 г., бр. 12, 32, 36, 73, 82, 93 и103 от 2010 г., бр. 9 и 43 от 2011 г. и бр. 21 и 44 от 2012 г., изм. и доп. ДВ. бр.16 от 19 Февруари 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.23 от 8 Март 2013г., изм. ДВ. бр.52 от 14 Юни 2013г., изм. ДВ. бр.68 от 2 Август 2013г.) накрая се поставя запетая и се добавя „както и доброволци – за извършване на доброволческа дейност при условията на дългосрочното доброволчество съгласно Закона за доброволчеството”.

§ 4. В чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата (обн., ДВ, бр. 55 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 43 и 79 от 2005 г., бр. 10, 39 и 105 от 2006 г., бр. 59 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 53 и 101 от 2010 г. и бр. 82 от 2011 г., изм. и доп. ДВ. бр.97 от 7 Декември 2012г.) се създава т. 4:

„4. лица, в случаите на осъществяване на доброволческа дейност по смисъла и при условията на Закона за доброволчеството.”

Законът е приет от 42-ото Народно събрание на …… 2013 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ВНОСИТЕЛИ:

М О Т И В И

към проекта на Закон за доброволчеството

Законопроектът се предлага в изпълнение на законодателната резолюция на Европейския парламент от 26 ноември 2009 г. относно предложението за решение на Съвета относно обявяването на 2011 г. за Европейската година на доброволчеството (2011 (COM(2009)0254–C7–0054/2009–2009/0072(CNS).

Целта на законопроекта е да регулира правните отношения на доброволчеството като основа за насърчаване на активната гражданска позиция, развитие на гражданското общество и засилване на солидарността. Създават се необходимите предпоставки за определяне правния статус на доброволците.

Необходимостта от създаването на регулация на доброволчеството се обуславя от наличието на трайно установени обществени отношения, свързани с осъществяването на доброволчество във всички сфери на обществения живот, и създадената до момента правна регулация на тази дейност на различно ниво - в специални закони или подзаконови нормативни актове.

Предлаганият законопроект цели ясно да се определи и стимулира доброволческата дейност. Уреждането на доброволчеството посредством общ закон е израз на държавна воля, чрез която се отчита значимостта на доброволческата дейност като израз на гражданското участие, допринасящо за хармоничното развитие на обществото, за икономическо и социално сближаване.

Със законопроекта са регламентирани основните принципи на доброволческата дейност и е дадена легална дефиниция на „доброволческа организация”, „доброволческа дейност” и „доброволец”. Въведени са съответните разпоредби, които предвиждат участието на доброволци – български граждани, доброволци – гражданин на държава - членка на Европейския съюз, и доброволци – граждани на трети страни.

Очертан е кръгът от субекти, които пряко ще бъдат засегнати от създадената правна уредба – доброволчески организации и формирования. В тяхна полза или чрез тях ще се извършва доброволческата дейност. Въвежда се задължение за тези лица да създадат необходимите условия за осигуряване живота и здравето на доброволците при извършване на доброволческа дейност. Предвидено е възстановяване на действително направените разходи от доброволеца при или по повод извършването на доброволческата дейност.

В определени случаи се предвижда застраховане на доброволеца срещу злополука или за вреди, причинени от него на трети лица. Уредени са отношенията, свързани с обучения и квалификация на доброволците.

Регламентирани са видовете доброволчество, като се дава дефиниция за краткосрочно, дългосрочно и корпоративно доброволчество.

Въвежда се изискване за сключване на писмен договор за дългосрочно доброволчество, като се посочват необходимите документи и задължителните реквизити на договора.

Регламентиран е редът за водене на регистъра на доброволците от доброволческите организации и формирования, в полза на които ще се извършва дейността. С този регламент се постига прозрачност в уреждане на отношенията на доброволеца и съответната организация, гарантират се правата на доброволците и се осигурява защита на правата на заинтересуваните граждани.

Предвидено е издаването на идентификационна карта, чрез която доброволците да се легитимират по време на извършване на дейността.

Очакваните резултати от приемането на законопроекта са насърчаване на доброволческите дейности, които да отговорят на потребностите на обществото.

ВНОСИТЕЛИ: